

LEZING BERNO STROOTMAN // JAARCONGRES IDEALEN 18-10-2018

'Ontwerpers maken idealen tastbaar'

Praten over idealen: het is een schot in de roos, als je het Benno Strootman vraagt. De landschapsarchitect, momenteel tevens Rijksadviseur voor de Fysieke Leefomgeving, zegt in zijn vak niet zónder te kunnen. 'Ontwerpers maken idealen tastbaar.'

Natuurlijk kun je je idealen nooit realiseren, haast Strootman zich te nuanceren. 'Maar je moet er wel naar streven.' Op het jaarcongres 2018 van het Trendbureau Overijssel gunt hij het publiek een blik achter de schermen van het College van Rijksadviseurs, waarvan hij sinds 2016 deel uitmaakt.

Het college adviseert het rijk over de ruimtelijke kwaliteit van Nederland. Het gaat over actuele, urgente thema's. Strootman is met name betrokken bij de landschappelijke gevolgen van de energietransitie en de uitwerking en uitvoering van het Deltaprogramma. 'Op die manier probeer ik mijn idealen dichterbij te brengen.'

Wat willen we?

Zou het niet mooi zijn, mijmert hij hardop, als we met z'n allen wat vaker zouden stilstaan bij de vraag: wat willen we? Welke kant moet het op? Beleid maken zodra je daarop het antwoord weet, levert immers een heel ander resultaat op dan eendimensioneel reageren op problemen.

'Wat we eigenlijk willen, is een rijker, hechter en schoner Nederland', meent Strootman. Wat hem betreft zou de overheid het land mogen runnen als ware het een familiebedrijf of beleggingsobject. Ook de ouderwetse term 'rentmeesterschap' mag wat hem betreft worden afgestoft. 'Wij hebben het land in bruikleen, net als de generaties voor én na ons.'

Het is niet gratis

Hij brengt de naoorlogse landbouwminister Sicco Mansholt in herinnering, die onder het motto 'nooit meer honger' belangrijke hervormingen doorvoerde. 'Zijn beleid heeft de Nederlandse landbouw geen windeieren gelegd', weet Strootman. 'We zijn inmiddels een grote exportnatie. Maar het was niet gratis. De kosten: vervuiling, bodemdaling, ontwatering, verlies van biodiversiteit. Dat zou de samenleving niet langer moeten tolereren. Het landschap is van ons allemaal. Wat mij betreft komen er nieuwe afspraken met de boeren.'

Of neem het *hot topic* van deze tijd: de energietransitie. 'De noodzaak van hervorming is inmiddels helder', zegt Strootman. 'Maar wat doen we? We reageren vanuit de reflex 'we moeten iets doen'. En omdat iedereen 'iets' doet, ontstaat een wildgroei aan weilanden vol zonnepanelen - zonne-akkers.' Bijna niemand vraagt zich af of dat verstandig is. Zo wel het College van Rijksadviseurs, dat de overheid in 2017 adviseerde meer oog te hebben voor de kwaliteit van onze leefomgeving - en daartoe onder meer de Omgevingswet aan te passen.

Er is nog ruimte

Het behoeft dan ook nauwelijks betoog dat Strootman blij is met de motie die Tweede-Kamerlid Carla Dik-Faber (ChristenUnie) in september 2018 indiende. Daarin wordt de regering opgeroepen om geen kostbare landbouwgrond op te offeren aan zonnepanelen. De parlementariër wijst erop dat zonne-energie onmisbaar is voor het halen van klimaatdoelen, maar dat er nog veel onbenutte ruimte is voor zonnepanelen op daken van huizen, scholen, kantoren, parkeergarages, op bedrijventerreinen, braakliggende terreinen, vuilstorten en langs infrastructurele werken zoals geluidsschermen.

En zo zijn er wat Benno Strootman betreft nog wel wat vuiltjes weg te werken in het Nederlandse landschap. Zijn idealen zijn nét niet op één hand te tellen: het zijn er zes. Duurzaamheid, bezieling, speelsheid, inclusiviteit en authenticiteit zijn de eerste vijf. Maar zijn grootste ideaal is schoonheid. Want, zegt hij: 'Dingen zijn vaak lelijk uit laksheid.'